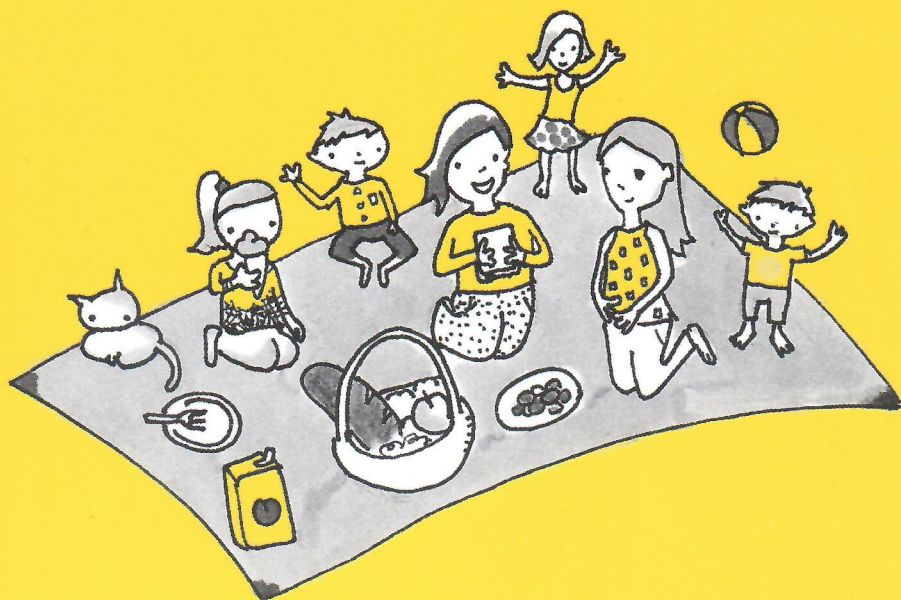

MAVRICNA ZVEZA

- model
medkulturnega
preventivnega
dela

Špela Razpočnik, Nina Koprivšek,
Andreja Gimpelj, Bojan Dekleva

Mavrična zveza – model medkulturnega preventivnega dela

Avtorji: Špela Razpotnik, Nina Koprivšek, Andreja Gimpelj, Bojan Dekleva

Uredil Bojan Dekleva

Slikovno gradivo Damjan Majkić

Postavitev besedila, slikovnega gradiva in naslovnica Andreja Gimpelj

Recenzentki: red. prof. dr. Sonja Žorga in izr. prof. dr. Alenka Kobolt

Lektorica: Urša Čehovin

Izdajatelj: Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani

Za izdajatelja: izr. prof. dr. Jani Krek, dekan

Tisk: Tiskarna Vovk, Domžale

Priprava in izdaja knjige je bila sofinancirana s sredstvi Comenius 2.1 projekta MentorMigration. Izvajanje projekta Mavrična zveza je v letih 2005-2009 sofinanciral Urad za preprečevanje zasvojenosti MOL, v letih 2007-2008 pa Direktorat za družino Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve.

© 2010 Avtorji

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.015.31:316.7

MAVRIČNA zveza - model medkulturnega preventivnega dela / Špela Razpotnik ... [et al.] ; [fotografirala in slikovno gradivo uredila Andreja Gimpelj]. - Ljubljana : Pedagoška fakulteta, 2010

ISBN 978-961-253-046-4

1. Razpotnik, Špela, 1976-
250304000

Univerza v *Ljubljani*
Pedagoška fakulteta

Špela Razpotnik, Nina Koprivšek,
Andreja Gimpelj, Bojan Dekleva

Mavrična zveza – model medkulturnega preventivnega dela

Ljubljana, marec 2010

Kazalo

Predgovor	7
Nove oblike sobivanja v globaliziranem svetu (Špela Razpotnik)	11
Uvod	11
<i>V nastajanju</i> : Identifikacija kot (de)konstrukcija	12
<i>Pustiti zunaj</i> : Konstitutivna zunanost kot pogoj identitete	16
<i>Med znotraj in zunaj</i> : Etnična identiteta	20
<i>Vizija - hibridnost?</i> Nove oblike sobivanja v globaliziranem svetu	26
Zaključek	38
Uporabljena literatura	39
Mavrična zveza – projekt medkulturnega učenja in vzgoje	
(Andreja Gimpelj in Nina Koprivšek)	42
Projekt Slavček (Nightingale) in njegovo ozadje	42
Značilnosti projekta Slavček v kontekstu mesta Malmö	44
Rakova Jelša – tako blizu, a tako daleč	46
Cilji projekta	49
Uporabljene metode dela in potek projekta	50
Pet let izvajanja projekta Mavrična zveza 2004-2009	54
Uporabljena literatura	66
Evalvacija projekta Mavrična zveza z vidika pridobljenih	
strokovnih kompetenc mentoric (Nina Koprivšek)	70
Namen in metodologija evalvacije	70
Povzetki pogovorov s štirimi mentoricami	71
Analiza in interpretacija ugotovitev	85
O projektu Mavrična zveza	86
Analiza doseženih kompetenc skozi prizmo projekta Mavrična zveza .	94
Zaključek	100
Uporabljena literatura	101
Po-govor	104
Avtorsko kazalo	107
Vsebinsko kazalo	108

Predgovor

Projekt Mavrična zveza je potekal v letih od 2004 do 2009. Njegova osnovna dejavnosti je bila organizirano srečevanje študentk prostovoljk¹ iz bolj ali manj privilegiranih družbenih plasti z otroci oz. mlajšimi najstniki, ki so bili skoraj izključno priseljenci ali potomci priseljencev iz izrazito depriviligeranega mestnega območja,

V splošnem je šlo za obliko prostovoljnega dela, v kateri so kot izvajalci prostovoljnega dela z otroci nastopali študentje, in ki je bila osredotočena na določeno šolo oz. območje šole. Način organizacije projekta je bil podoben kot ga najdemo v nekaterih drugih projektih prostovoljnega dela, v katerih bodisi šola, pogosteje pa kaka specializirana ustanova, npr. svetovalni center, center za socialno delo ali kaka nevladna organizacija nastopa kot subjekt organizacije, rekrutiranja, usposabljanja, vodenja in spremljanja prostovoljnih sodelavcev. V našem primeru je projekt tekel pod okriljem Pedagoške fakultete v Ljubljani.

Vsebinska posebnost našega projekta je bila, da je bil njegov osnovni cilj organizirati in spodbujati medkulturno srečevanje in učenje, ki smo si ga zamislili kot dvosmerno, obojestransko izmenjavo med študenti prostovoljci in otroci. Po našem védenju je projektov s takim fokusom v Sloveniji razmeroma malo, kljub temu, da so pojmi kot so medkulturni dialog, komuniciranje, učenje in vzgoja postali popularni in pogosto uporabljeni, in kljub temu, da se na mnogih osnovnih šolah pogosto sliši, da izvajajo kake projekte medkulturnega učenja in vzgoje. Projekt je med drugim pomenil tudi praktično aplikacijo usmeritev in dosežkov več raziskovalnih nalog sodelavcev oddelka za socialno pedagogiko na Pedagoški fakulteti v Ljubljani (ki so bili javnosti predstavljeni npr. v knjigah: Dekleva in Razpotnik, 2002; Kobolt, 2002; Razpotnik, 2004).

Projekt je bil tesno povezan z oddelkom za socialno pedagogiko Pedagoške fakultete v Ljubljani, saj so ga vodile, organizirale in spremljale osebe, zaposlene na oddelku oz. študentke socialne pedagogike, kot prostovoljke pa v njem sodelovale študentke socialne pedagogike. Ta okoliščina sicer ni bila za izvajanje programa prav »usodna« ali ključna, saj si zlahka lahko predstavljamo, da bi program s podobno ali enako vsebino, metodami in

¹ Tu in naprej v knjigi se moški in ženski spol (npr. študentka, prostovoljec, avtor, učenka) uporabljata izmenično in na tak način, da se vedno nanašata na oba spola.

načeli organizirale tudi kake druge organizacije ali skupine, ne samo fakultete, ampak tudi osnovne šole ali nevladne organizacije. Ker pa je projekt tekel prav v okviru oddelka za socialno pedagogiko, se je odprlo še vprašanje, kaj so študentke socialne pedagogike kot prostovoljke v programu pridobile za sebe kot bodoče strokovnjakinje in ali je tako program prispeval tudi k oblikovanju njihovih strokovnih kompetenc. S tem vprašanjem se ukvarja eno od obsežnejših poglavij knjige.

Projekt je iniciirala in konceptualno vodila Špela Razpotnik, v smislu praktičnega vodenja in organizacije pa sta imeli najpomembnejšo vlogo Andreja Gimpelj in Nina Koprivšek. Projekt je prvi dve leti tekel samostojno, zadnja tri leta pa je bil vključen v mednarodno mrežo Comenius 2.1 »MentorMigration« (Program Slavček), v katerem je pod vodstvom Carine Sild Lönroth sodelovalo sedem držav: Švedska, Norveška, Švica, Španija, Nemčija, Avstrija in Slovenija. V mednarodni projekt smo se vključili preko sodelovanja na konferenci Learning Migration, h kateri so nas povabili kolegi iz Inštituta za slovensko izseljenstvo in migracije pri ZRC SAZU. Tudi pri sodelovanju v okviru tega mednarodnega projekta sta imeli najpomembnejšo vlogo Andreja Gimpelj in Nina Koprivšek. Projekt je bil v tem obdobju vpet še v projektno financiranje s strani MOL (vseh pet let, Oddelek za predšolsko vzgojo in izobraževanje, Urad za preprečevanje zasvojenosti) ter Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve (Direktorat za družino, v letih 2007-2008). Hvala obema sofinancerjema za podporo.

Program smo vseh pet let izvajali v sodelovanju z osnovno šolo Livada (eno leto pa še z osnovno šolo Hinka Smrekarja). Sodelovanje s šolo in šolskim osebjem je bilo v celoti prijetno in konstruktivno in zato se je projekt na šoli počutil sprejeto in domače. Za to gre hvala predvsem šolski pedagoginji Renati Perpar in takratni ravnateljici Maji Kaučič.

Knjigo sestavljajo tri glavna poglavja. V prvem so razvita in opisana teoretična izhodišča programa, to je konceptualna utemeljitev potrebe po sistematičnem organiziranju medkulturnih srečevanj, kot uresničitve cilja »podpore novim identitetnim odzivom, ki jih mladostniki in mladostnice kot odgovore na svoje življenjske razmere razvijajo ... ter njihovega ... spodbujanja pri razvijanju in obvladovanju tudi drugih, širših prostorov (simbolnih, identitetnih in fizičnih)«, kot piše Špela Razpotnik. Drugo poglavje ima poudarek na neposredni uporabnosti, saj podrobneje opisuje program Mavrična zveza ter izhodiščni program Slavček, ki se je razvil v švedskem mestu Malmoe. Avtorici Nina Koprivšek in Andreja Gimpelj v tem poglavju opisujeta tudi

petletno kronologijo delovanja Mavrične zveze. Tretje obsežnejše poglavje je evalvativno, in s svojim fokusom na razvoju strokovnih kompetenc študentk prostovoljk na eni strani govori o izvajanju programa, na drugi strani pa se dotika ključnih vprašanj izobraževanja za poklice pomoči. Projekt Mavrična zveza smo evalvirali še na druge načine in z drugimi fokusi, ki pa jih zaradi omejenega prostora te publikacije prikazujemo samo ilustrativno v okvirčkih, ki so posejani po knjigi. Za večino tega evalvativnega dela in za besedilo v okvirčkih je poskrbela Andreja Gimpelj. V skladu z vsebino treh najobsežnejših poglavij domnevamo, da bo knjiga lahko zanimiva tako za bralce, ki jih zanima bolj teorija medkulturnega preventivnega in vzgojnega dela, kakor tudi za tiste, ki jih zanima praktično razvijanje in izvajanje tovrstnih programov, na koncu pa še za tiste, ki jih zanima izobraževanje za poklice pomoči ter evalvacija.

O projektu smo v teh letih napisali in objavili več strokovnih prispevkov. Naj omenimo predvsem tiste, ki so se projekta dotikali bolj neposredno: Aleksić, Gimpelj, Koprivšek in Medved, 2007; Razpotnik in Dekleva, 2007; Razpotnik, 2007; in Razpotnik, Dekleva, 2008.

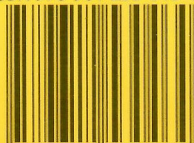
Naj se na koncu avtorji zahvalimo še vsem študentkam mentoricam in otrokom, ki so sodelovali v mentorskih parih in brez katerih programa seveda ne bi bilo.

Univerza v Ljubljani
Pedagoška fakulteta

ISBN 978-961-253-046-4

9 789612 530464